

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรในพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีผลต่ออุปทานการท่องเที่ยวของจังหวัดท่องเที่ยวเมืองรองในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ประกอบด้วย ยโสธร ศรีสะเกษ และอำนาจเจริญ สำหรับการออกแบบการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานซึ่งประกอบด้วยการวิจัยเชิงเอกสารหรือการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ โดยผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเชิงเอกสารพบว่าแม้ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่เป็นปัจจัยตั้งต้นของความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ แต่กระนั้นจากข้อค้นพบด้านสถานการณ์ทางเศรษฐกิจก็สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาต่อไปในอนาคต สำหรับมิติด้านประชากรและสังคมได้พบว่าทั้ง 3 จังหวัดต่างมีค่าอายุมัธยฐานสูงกว่าระดับภูมิภาคและประเทศ ทั้งนี้ประชากรส่วนใหญ่ในทั้ง 3 จังหวัดเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาและประกอบอาชีพอยู่ในภาคเกษตรกรรม

สำหรับผลการศึกษาจากการวิจัยเชิงคุณภาพและเพื่อพัฒนาพื้นที่ เมื่อพิจารณาถึงผลการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นของทั้ง 3 จังหวัด พบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพอยู่ในระดับดีมาก (3 ดาว) เพียง 1 แห่ง คือ วัดไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ในขณะที่แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับการประเมินศักยภาพที่ระดับพอใช้ (1 ดาว) ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่าทุกจังหวัดต่างมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ สำหรับข้อค้นพบด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและการสัญจร การเชื่อมโยงที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งทางหลวงแผ่นดินทางรางยังพบว่ามีปริมาณค่อนข้างน้อยและไม่ครอบคลุม ในขณะที่การเชื่อมโยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตพบว่าแผนโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข M4 และแผนการพัฒนารถไฟรางคู่ มีกำหนดการเริ่มต้นก่อสร้างในช่วงระยะ 5-10 ปีข้างหน้า อีกทั้งยังเป็นแผนการพัฒนาเส้นทางที่ผ่านเฉพาะจังหวัดศรีสะเกษและอุบลราชธานี นอกจากนี้จากการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์สิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะโรงแรมและภัตตาคารของทั้ง 3 จังหวัด ได้พบว่าสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ยังกระจุกตัวอยู่เฉพาะตามเขตพื้นที่ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวเท่านั้น

ดังนั้นทั้ง 3 จังหวัดจึงควรหาแหล่งท่องเที่ยวต้นแบบหรือแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อเป็นจุดขายและมาตรฐานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวภายในจังหวัด ผู้มีอำนาจสูงสุดในจังหวัดควรส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้นตลอดจนจัดตั้งคณะกรรมการด้านการท่องเที่ยวประจำจังหวัดสำหรับการพัฒนาให้จังหวัดของตนเป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างครบวงจรต่อไป

Abstract

This research aims to study economic, social, and endowment factors, including infrastructure and facilities that affects the tourism supply of secondary tourist cities in the lower northeastern provinces 2. The targeted provinces consist of Yasothon, Sisaket and Amnat Charoen. The mixed method is applied by using documentary research with secondary data, qualitative research, and area based collaborative research. The result from documentary research indicates that although physical characteristics of the area is the key factor of spatial disparity, the three provinces still have a potential for the economic development in the future. When considering the population and social dimensions in the area, we find that the median ages of population of all three provinces are higher than the regional and country levels. In addition, the most population have low education and work in the agricultural sector.

According to the qualitative and area based collaborative researches, the result of the assessment of the potential of tourist attractions that are in three provinces reveals that there is only one "excellent level" (3 stars) tourist attraction in all three provinces, namely Wat Phrai Phatthana in Sisaket. Also, Most of the tourist attractions have been evaluated at "fair level" (1 star). The result of interview and focus groups discussion shows key informants of all three provinces have a positive attitude towards the development and the promotion of tourism in the area. In terms of transportation and logistics, the current situation of both the national highway and rails, are still limited. Future links will take place under the construction of the M4 motorway and the development of a double-track train, which is scheduled to start in the next 5-10 years. There is also a plan to develop routes that pass through only Sisaket and Ubon Ratchathani. In addition, we find that tourism facilities, hotel and restaurants, are only concentrated around tourist attractions in some areas.

Consequently, all three provinces should invest in the development of tourist attractions and improve the standard of all tourist attractions and tourism facilities. The authorities of each province should encourage public-private partnership in development and management of tourist attractions, as well as establish a provincial tourism committee for a more comprehensive management of tourism industry in the provinces.